



UNIVERSITATEA TEHNICĂ DIN MOLDOVA

CERCETAREA IMPEDIMENTELOR ÎN EXECUTAREA OBLIGAȚIILOR

Autor - Potînga Dorina - studentă gr. 1905 – DIC

Coordonator științific - Băbălău Denis - doctor în drept,
conferențiar universitar

Chișinău, 2020

Cuprins

Cuprins	8
Lista abrevierilor	9
Adnotare	10
Introducere	14
1. ANALIZA CONCEPTULUI DE IMPEDIMENT JUSTIFICATOR ÎN NEEXECUTAREA OBLIGAȚIILOR.	16
1.1 Analiza doctrinei naționale ce reglementează impedimentele în executarea obligațiilor.	16
1.2 Cercetarea lucrărilor științifice în materie în sistemul de drept a altor state.	20
1.3 Soluționarea pe cale extrajudiciară a litigiilor în materia neexecutării obligațiilor.	29
2. IZVOARELE, CONDIȚIILE ȘI LIMITELE RĂSPUNDERII ÎN CONDIȚIILE APARIȚIEI IMPEDIMENTELOR CE JUSTIFICĂ NEEEXECUTAREA OBLIGAȚIILOR.	37
2.1 Conceptul și evoluția fenomenului de forță-majoră.	37
2.2 Elementele esențiale în identificarea și interpretarea circumstanțelor care justifică neexecutarea.	43
2.3 Bună-credința debitorului și posibilitatea renegocierii clauzelor contractuale.	57
2.4 Distribuiri riscurilor și limitarea răspunderii în cazurile de imposibilitate justificată de executare a obligațiilor.	63
3. JUSTIFICAREA IMPEDIMENTELOR CE VIZEAZĂ NEEEXECUTAREA OBLIGAȚIILOR RAPORTATE LA SITUAȚIA ACTUALĂ.	78
3.1 Sistarea activităților economice în scopul prevenirii infecției covid-19, este sau nu impediment în onorarea obligațiilor.	78
3.2 Efectele juridice ale circumstanțelor care fac imposibilă executarea obligațiilor.	89
3.3 Rolul și ponderea juridică a certificatului de forță majoră.	93
4. MATERIALE ȘI SOLUȚII PRACTICE ÎN RAPORT CU IMPEDIMENTUL JUSTIFICATOR AL OBLIGAȚIEI	98
<i>Anexa 1</i>	104
<i>Anexa 2</i>	107
<i>Anexa 3</i>	117
<i>Anexa 4</i>	119
<i>Anexa 5</i>	130
<i>Anexa 6</i>	133
<i>Anexa 7</i>	140
Concluzii și recomandări finale	141
Bibliografie:	143

Adnotare

Potînga Dorina “ Cercetarea impedimentelor în executarea obligațiilor” teză științifică pentru finisarea ciclului II de studii superioare – master în drept imobiliar și cadastral.

Structura lucrării. Prezenta lucrare este alcătuită din patru capitole, astfel prima secțiune cuprinde o cercetare juridică privind abordările doctrinale, părerile și concluziile practicienilor din sistemul de drept moldovenesc dar și cel internațional în ceea ce privește obligațiile și impedimentele ce stau în executarea obligațiilor. În continuare, capitolul II cuprinde analiza asupra evoluției noțiunilor, identificarea caracterelor juridice și a premiselor apariției conceptului de impediment în executarea obligațiilor. Aici se regăsește o analiză amplă a condițiilor necesare a fi întrunite, care este procedura pentru a justifica neexecutarea obligațiilor, precum și tot ce ține de răspunderea părților, împărțirea responsabilităților rezultate din obiectul contractului. Urmare la aceasta, capitolul trei ne delectează cu o sinteză privind principalele evenimente care pot fi puse la baza unei justificări în neexecutarea obligațiilor. Abordări în aprecierea situației de facto la ziua de azi, fac referire la pandemia generată de virusului covid - 19, și multitudinea de restricții care au fost aplicate, situațiile în care sau aflat agenții economici locali dar și cei dinafara teritoriului RM.

Aici veți găsi de asemenea o argumentare, suficientă zic eu, privind necesitatea și procedura de obținere a certificatului ce probează impedimentul în executarea obligațiilor contractuale. Iar ultimul capitol, patru, prezintă o serie de acte în susținerea prezentei lucrări, modele de contract între părți, acte necesare pentru obținerea certificatului de impediment justificator în executarea obligațiilor precum și o eventuală acțiune în instanțele judecătorești pentru apărarea drepturilor și intereselor personale.

Cuvinte cheie. Obligație, contract, executare a obligațiilor, efecte, răspundere, responsabilitate, impediment, exonerare, condiții,

Domeniul de studiu. Drept civil. Teoria generală a obligațiilor. Dreptul contractelor.

Scopul și obiectivele prezentei teze. Se dorește a fi subliniate reperatele, principiile materiei neexecutării obligațiilor , trăsăturile fundamentale ale instituțiilor care alcătuiesc această materie. Se urmărește deasemenea, să se pună în evidență unele trăsături pe care o instituție sau alta de drept obligațional le prezintă și care sunt necesare a fi știute pentru a evita confuziile cu alte instituții de drept civil, în raport cu care ar exista asemănări, uneori doar de natură terminologică: de pildă, neexecutarea obligațiilor condiționată, neexecutarea din culpă și alte motive care pot fi înaintate. Insuficient căci acest material nu înlocuiește bibliografia tipărită ci dorim numai să înlesnească înțelegerea acesteia. Astfel prin cercetarea efectuată în prezenta lucrare, am intenția de a aduce la cunoștința publicului și a puncta, următoarele momente:

- Claritate în ceea ce privește noțiunile de “impediment” , „executare” și „obligație”.

- Modificările operate în Codul civil – versiunea actuală.
- Condițiile și clarificarea impedimentelor în executarea obligațiilor.
- Cine are dreptul să fie exonerat de executarea contractului datorată impedimentului înafara controlului debitorului.
- Ce rol are avizul de atestare a impedimentului justificator în executarea obligațiilor.

Noutatea și originalitatea științifică. Această lucrare se bucură de valoarea unei astfel de cercetări, necesare publicului. Multitudinea de modificări operate la Codul civil, face ca această lucrare să fie un *must have* pentru specialiștii în domeniu. Pe lângă faptul că enumeră noile modificări, le analizează dar le și mai critică pe alocuri, prin aceasta oferind posibilitate publicului a înțelege legea, a o aplica și a o argumenta sau interpreta în cea mai corectă formă a ei.

Problema științifică soluționată. Cred cu desăvârșire că va fi soluționată problema privind raționamentul modificărilor de ordin lingvistic operate la Codul civil al Republicii Moldova, precum și necesitatea avizului de atestare a impedimentului justificator în neexecutarea obligațiilor. Despre cum e posibil să-ți aperi interesele fiind debitor într-un contract, sau despre analiza impreviziunii și contarea pe buna-credință a părților în cazul când te afli pe poziția creditorului - găsiți mai jos, în cuprinsul lucrării.

Semnificația teoretică. Pentru teoreticieni, dar și pentru practicieni este o mare facilitare a avea materia dreptului argumentată, cercetată științific. O lucrare în care poți să te consulți cu tine însuși, cu gândurile proprii, precum și a puncta direcția de interpretare a legii care pentru mulți pare a fi ambiguă și neclară, sau deopotrivă foarte interpretativă, dar vă asigur că asta e doar la prima vedere. Lucrarea se bucură de importanță și datorită faptului că practic fiecare cetățean s-a aflat în această pandemie pe poziție debitor în executarea unor obligație, au fost acestea justificatoare sau nu, precum și tehnici de salvare a contractului devin ușor accesibile publicului.

Annotation

Potînga Dorina Thèse scientifique «Recherche des l'empêchements à l'exécution des obligations» pour le fin du deuxième cycle de l'enseignement supérieur - Master en droit immobilier et cadastral.

La structure du papier. Cet article se compose de quatre chapitres, la première section est composé d'une recherche juridique sur les hypothèses doctrinales, les opinions et les conclusions des praticiens du système juridique moldave et international en termes d'obligations et d'obstacles à la mise en œuvre des obligations. Ensuite, le chapitre II est composé de l'analyse de l'évolution des notions, l'identification des caractéristiques juridiques et les prémisses de l'émergence de la notion d'empêchement dans l'exécution des obligations. Voici une analyse complète des conditions à remplir, quelle est la procédure pour justifier l'inexécution des obligations, ainsi que tout ce qui concerne la responsabilité des parties, le partage des responsabilités découlant de l'objet du contrat. En conséquence, le chapitre trois nous enchante avec un résumé des principaux événements qui peuvent servir la justification de l'inexécution. Les approches d'évaluation de la situation de fait aujourd'hui, se réfèrent à la pandémie engendrée par le virus covid -19, et à la multitude de restrictions qui ont été appliquées, les situations dans lesquelles se trouvaient des agents économiques locaux mais aussi ceux en dehors du territoire de la Moldavie. Ici, vous trouverez également un argumentation, assez je dis, concernant la nécessité et la procédure d'obtenir le certificat prouvant l'empêchement à l'exécution des obligations contractuelles. Et le dernier chapitre, quatre, présente une série des documents à l'appui de cet article, des modèles de contrats entre les parties, des documents nécessaires pour obtenir le certificat d'empêchement à l'exécution des obligations et une éventuelle action en justice pour protéger les droits et intérêts personnels.

Mots clés. L'obligation, le contrat, les effets, la responsabilité, l'empêchement.

Domaine d'étude. Droit civil. La théorie générale des obligations. Droit des contrats.

But et objectifs de cette thèse. Il est nécessaire de souligner les repères, les principes de la matière de non-exécution des obligations, les caractéristiques fondamentales des institutions qui composent cette matière. L'objectif est également de mettre en évidence certaines caractéristiques que possède une institution ou une autre de droit obligatoire et qui doivent être connues afin d'éviter les confusion avec d'autres institutions de droit civil, par rapport auxquelles il y aurait des similitudes, parfois uniquement de nature terminologique: par exemple, l'inexécution conditionnelle d'obligations, l'inexécution d'une faute et d'autres raisons pouvant

être avancées. Insuffisant car ce matériel ne remplace pas la bibliographie imprimée mais nous voulons seulement faciliter sa compréhension. Ainsi, à travers les recherches menées dans cet article, j'entends attirer l'attention du public et signaler les moments suivants:

- La transparence sur les notions d '«empêchement», d' «exécution» et d '«obligation».
- Les modifications apportées au Code civil – la version actuelle.
- les conditions et les clarification des obstacles à l'exécution des obligations.
- Qui a le droit d'être exempté de l'exécution du contrat en raison de l'empêchement hors du contrôle du débiteur.
- Quel est le rôle de l'avis attestant de l'empêchement justifiant à l'exécution des obligations.

La nouveauté et l'originalité scientifiques. Cet article apprécie la valeur d'une telle recherche, nécessaire pour le public. La multitude des modifications apportées au Code civil, fait de ce travail un incontournable pour les spécialistes du domaine. En plus d'énumérer les nouveaux changements, il les analyse mais aussi les critique à certains endroits, donnant ainsi au public la possibilité de comprendre la loi, de l'appliquer et de la discuter ou de l'interpréter dans sa forme la plus correcte.

Le problème scientifique est résolu. Je suis convaincu que la question du raisonnement des modifications linguistiques apportées au Code civil de la République de Moldova sera résolue, ainsi que la nécessité d'approuver la justification de l'obstacle justifiant à la non-exécution des obligations. Sur la façon dont il est possible de défendre vos intérêts en tant que débiteur dans un contrat, ou sur l'analyse de l'imprévisibilité et du comptage de bonne foi des parties au cas où vous seriez sur la position du créancier - trouvez ci-dessous, dans le document.

La signification théorique. Pour les théoriciens, mais aussi pour les praticiens, c'est une grande facilitation de faire débattre la question du droit, faire des recherches scientifiques. Un travail dans lequel vous pouvez vous consulter, avec vos propres pensées, ainsi que souligner la direction d'interprétation de la loi qui pour beaucoup semble ambiguë et peu claire, ou très interprétative en même temps, mais je vous assure que ce n'est qu'à première vue . Le travail est également important du fait que pratiquement dans cette pandémie chaque citoyen était en position de débiteur dans l'exécution de certaines obligations, qu'elles le justifient ou non, ainsi que les techniques de sauvegarde du contrat devenues facilement accessibles au public.

Introducere

Actualitatea și gradul de studiere a temei investigate. Codul civil al Republicii Moldova, ca și alte coduri civile actuale, are o normă care în principiu conține elemente

definitorii ale obligației. Existența unor asemenea reglementări în Codul civil servește drept temei suplimentar relevării importanței raporturilor obligaționale în sistemul de drept civil.

Analiza norma din Codul civil se evidențiază faptul că obligația civilă este un raport juridic, lucru firesc deoarece obligația este, în primul rând, un raport juridic. Raportul obligațional civil se constituie din două părți legate reciproc, și anume un creditor și un debitor. Atât codurile civile, cât și doctrina care definește obligația pun accentul fie pe raportul creditor-debitor, fie pe raportul debitor-creditor. În contextul pandemiei și al efectelor pe care aceasta le poate produce în domeniul raporturilor contractuale, s-au exprimat deja mai multe opinii potrivit cărora acest eveniment reprezintă un veritabil caz de forță majoră și, drept urmare, duce la exonerarea răspunderii în orice situație de neexecutare a contractului. Codul civil, practica judiciară (care este, evident, insuficientă), precum și circumstanțele în care pandemia a apărut la nivelul țării, ridică un semn de întrebare vizavi de calificarea pandemiei cu covid-19 drept caz de forță majoră.

Astfel, că raporturile juridice între agenții economicii sau profesioniștii în cea mai mare parte se materializează în contractele civile, izvor de naștere a obligației, urmare a ce survin și excepțiile de la neexecutarea obligațiilor, acest aspect explică actualitatea temei și necesitatea abordării.

Scopul și obiectivele tezei. Se dorește a fi subliniate reperele, principiile materiei neexecutării obligațiilor, trăsăturile fundamentale ale instituțiilor care alcătuiesc această materie. Se urmărește deasemenea, să se pună în evidență unele trăsături pe care o instituție sau alta de drept obligațional le prezintă și care sunt necesare a fi știute pentru a evita confuziile cu alte instituții de drept civil, în raport cu care ar exista asemănări, uneori doar de natură terminologică: de pildă, neexecutarea obligațiilor condiționată, neexecutarea din culpă și alte motive care pot fi înaintate. Insuficient căci acest material nu înlocuiește bibliografia tipărită ci dorim numai să înlesnească înțelegerea acesteia. Atingerea scopului propus implică realizarea următoarelor obiective:

- Însușirea corectă a definițiilor instituției juridice studiate;
- Calificarea adecvată a acestor instituții (preocuparea pentru observarea naturilor juridice);
- Observarea instituțiilor dreptului civil, altele decât ale obligațiilor, cu care acestea din urmă au conexiunile cele mai puternice (ex. dreptul de proprietate, patrimoniul);
- Deprinderea utilizării corecte a termenilor în materia obligațiilor;
- Considerarea doctrinei, inclusiv a celor aspecte controversate în literatura juridică;
- Preocuparea pentru cunoașterea practicii judecătorești în materia contractelor și nu numai;
- Selectarea acelor probleme de drept care pot fi privite și dintr-o altă perspectivă decât felul în care sunt îndeosebi abordate;

- Formarea, în acest context, a unor oportunități pentru dezvoltarea unor raționamente juridice;
- Folosirea unor spețe și a soluțiilor de practică judecătorească pentru tragerea unor concluzii teoretice, cu valoare generală;
- Interesul pentru observarea rezultatelor cercetării științifice în domeniul dreptului civil, prin consultarea unor reviste de specialitate;

Noutatea și originalitatea. Caracterul novator este determinat de scopul și directivele ei multi aspectuale în materie de drept al obligațiilor și în special a contractelor civile, cât și de metodologia cercetării, folosind metode comparate, metode de deducție, metode de cercetare științifice prin care vor fi atinse scopurile propuse.

Contractul este mecanismul juridic prin care bunurile circulă și serviciile sunt prestate în cadrul unei economii. Fiecare contract este o piesă mică dintr-un puzzle mare, o strategie de afaceri a întreprinderii. Pe lângă funcția strict juridică, de a fi o sursă de obligații, care pot fi constrânse, la nevoie, prin recurgerea la instanța de judecată sau la arbitraj, contractul este, din punct de vedere psihologic și economic, un plan de activitate. Întreprinderile au nevoie de certitudine că li se vor livra bunurile ori li se vor presta serviciile pe care le așteaptă, sau că ele vor fi plătite la timp pentru bunurile sau serviciile lor. Atunci când planifică, părțile contractante conștientizează riscurile și iau măsuri pentru a le diminua: fie se asigură că activitatea proprie este bine organizată pentru a asigura controlul calității; fie transferă riscul celeilalte părți contractante prin clauze contractuale; fie contractează o poliță de asigurare prin care o societate de asigurări preia riscul contra unei prime de asigurare.

Sumarul compartimentelor lucrării. General vorbind prezenta lucrare este structurată în 4 capitole, fiecare capitol finisându-se cu o scurtă concluzie. Capitolul 1 cuprinde cele mai diverse și actuale păreri, argumentări doctrinale, modul în care se interpretează fiecare dispoziție legală, atât de către doctrinarii naționali cât și de cei internaționali. Capitolul 2 și 3 sunt o îmbinare a materiei, privind analiza legislației, condițiile și procedura prin care o parte poate fi exonerată de executarea contractului datorită impedimentelor produse fiind înafara controlului ei. Astfel că aici vom găsi maxim detaliat ceea ce oferă Codul civil al RM la norma prevăzută de art. 904, un singur articol, o singură dispoziție legală tălmăcită cu maxim detalii. În ultimul capitol al tezei prezint suportul material și didactic pe baza căruia a fost analizată prezenta lucrare, vorbim despre contracte între părți, despre acțiune în instanța de judecată și tot ceea ce ține de apărarea corectă a drepturilor și intereselor personale.

Bibliografie:

1. Alexandru PRISAC, doctorand (AȘM) Stingerea obligațiilor prin prisma nulității actului juridic, rezoluțiunii și imposibilității fortuite de executare.
2. Ameziane (P.), La Force majeure en droit judiciaire français, 1977.
3. Anca P., Teoria generală a obligațiilor, București,
4. Andrei Bloșenco „Răspunderea civilă delictuală. - Chișinău: Ed.Arc, 2002.
5. Antonmattei (P. -H.), Contribution à l'étude de la force majeure, Thèse Montpellier I, 1992.
6. Baieș S., Volcinschi V., Băieșu A., Cebotari V., Crețu I., op. obligațiilor cit., p. 520
7. Băieșu A. Sancțiunile neexecutării contractului în dreptul comerțului internațional. Chișinău: CEP USM, 2011.
8. Bordian Mariana. Dreptul civil. Suport de curs.
9. București, 2003, p.172-173. 19 Florescu Dumitru C., Drept civil. Teoria generală a
10. Carbonnier (J.), Droit civil. t.4, Les obligations. PUF, 22ème éd. 2000.
11. Cassin R. De l'exception tirée de l'inexécution dans les rapport synallagmatiques (exceptio non adimpleti contractus) et de ses relations avec le droit de rétention, la compensation et la résolution, thèse. Paris, 1914;
12. Chabas (F.), Peterka (N.) et Chabas (C.), Dalloz Rep. civil V° Force majeure.
13. Chirtoacă Leonid. Drept civil. Partea generală.
14. Christine Chappuis, Les clauses fixant l'étendue de la responsabilité du débiteur, în „Les grandes clauses des contrats internationaux”, Bruxelles, 2005, p. 61 și urm.
15. Ciocîrlan Aliona. Drept civil. Partea generală I.
16. COD Nr. 1107 din 06-06-2002 CODUL CIVIL AL REPUBLICII MOLDOVA Publicat : 22-06-2002 în Monitorul Oficial Nr. 82-86 art. 661 *Republicat în Monitorul Oficial nr.66-75 din 01.03.2019 art.132
17. Codul civil al României.
18. Codul civil francez En vigueur depuis le 15 mars 1803.
19. Codul judiciar al Belgiei.
20. Comentariul Codului civil al Republicii din 2006
21. Cosmovici Paul Mircea, Drept civil. Drepturi reale.
22. Curs de lecții. CEP USM. Chișinău, 2008.
23. Curtea de Casație franceză, camera 2 civilă, decizia din 14 noiembrie 1958, în „Gazette du Palais” nr. 1/1959, p. 31.
24. Curtea de Casație, camera 1 civilă, decizia din 17 februarie 1993, în „Juris-classeur périodique” 1994.II.22226.

25. Decretul legislativ (decreto legislativo) nr. 28/2010, cu privire la Legea din 09 august 2013 nr. 98
26. Directiva 2008/52/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 mai 2008 privind anumite aspecte ale medierii în materie civilă și comercială Special edition in Croatian: Chapter 19 Volume 009 P. 281 - 286
27. Dogaru Ion, Dragici Pompil, op. cit. 17 Pop Liviu, Teoria generală a obligațiilor, Lumina
28. Dogaru Ion, Dragici Pompil. Drept civil. Teoria generală a obligațiilor, București, 2003,
29. Eberhard S. Les sanctions de l'inexécution du contrat et les Principes UNIDROIT. Lausanne: CEDIDAC, 2005;
30. Florin Ciutacu, Drept civil. Teoria generală a obligațiilor. - București: Ed. Themis Cart, 2003.
31. Francois Terre, Philippe Simpler, Yves Lequette, Droit Civil, Les Obligations, ed.7.- Paris: Ed. Dalloz, 2002.
32. Gallmeister (I.), Agresion d'un voyageur: exonération de la SNCF pour force majeure, Recueil Dalloz n°27 du 14 juillet 2011, Actualité/Droit civil, p.1817.
33. Ghorghie Duvac, *Comentariu pe marginea art. 1355 din Codul civil*, în „Noul Cod civil. Comentarii, doctrină și jurisprudență”, vol. II, Ed. Hamangiu, București, 2012, p. 685.
34. H. și L. Mazeaud, J. Mazeaud, Fr. Chabas, *Obligations théorie générale*, tome II, vol. 1, Paris, 1998, p. 661.
35. Heuzé V. La vente internationale des marchandises. Droit uniforme. Paris: LGDJ, 2000;
36. Ion Crețu. Drept Civil. Drepturi reale
37. Iosif R. Urs, Carmen Todică, Drept Civil. Partea Generală, Editura Hamangiu, 2015.
38. Junod (Ch. -A.), Force majeure et cas fortuit dans le système suisse de la responsabilité civile, Genève, Librairie de l'Université, 1956.
39. Laithier Y.-M. Etude comparative des sanctions de l'inexécution du contrat, Paris: LGDJ, 2004;
40. Le Roy (D.), De la force majeure dans le commerce international, thèse Paris I, 1991.
41. Legea nr. 192 privind medierea și organizarea profesiei de mediator
42. Legea nr. 5/2012 din 06 iulie 2012 privind medierea în materie civilă și comercială
43. Legea nr. 55/2002 privind medierea
44. Lex Cluj-Napoca, p. 494. 18 Iulian Avram. Contractele de concesiune, Rosetti,
45. Liviu Pop, Ionuț-Florin Popa, Stelian Ioan Vidu, *Tratat elementar de drept civil – Obligațiile*, Editura Universul Juridic, 2012, pag. 254-256
46. Loi n°85-677 du 5 juillet 1985, tendant à l'amélioration de la situation des victimes d'accidents de la circulation,.

47. M. Fontaine, De Ly Filip, *Droit des contrats internationaux. Analyse et rédaction de clauses*, Bruxelles, Paris, 2003, p. 381 și urm., pp. 392-410.
48. Malaurie (Ph.), *Cours de droit civil. Tome VIII, Les Contrats spéciaux, civils et commerciaux, vente, mandat, bail, contrat d'entreprise, échange, location-vente, crédit-bail, contrats de distribution, dépôt, prêts, jeu et pari, rente viagère, transaction, clause compromissoire, compromis*, 12ème éd., Cujas 1998.
49. Monna-Lisa Belu Magdo, *Răspunderea civilă contractuală în noul Cod civil*, Editura Hamangiu, 2017.
50. Ordonnance n° 2020-538 du 7 mai 2020 relatif aux conditions financières de résolution de certains contrats en cas de force majeure dans les secteurs de la culture et du sport. .
51. Ordonnance n°216-131 du 10 février 2016 portant réforme du droit des contrats, du régime général et de la preuve des obligations.
52. Patulea Vasile, *Clauzele prin care se fixează răspunderea debitorului în caz de neîndeplinire a obligațiilor sale contractuale*, Universul Juridic nr. 9/2015.
53. Philippe Le Tourneau , *Droit de la responsabilité*.- Paris: Ed. Dalloz 2004.
54. Philippe Malaurie, Laurent Aynes, *Droit des obligations*, ed.8 .- Paris, Ed. Litec, 2002.
55. Ruet (L.), *Force majeure, virement bancaire et paiement du loyer*, Répertoire du notariat Defrénois, n°9, 15 mai 2010, Jurisprudence, Décisions commentées, n°39115, p. 1066 à 1072, note à propos de 3e Civ. - 17 février 2010.
56. Sergiu.Baieș, V.Volcinschi, A.Băieșu, V.Cebotari, Adriana Corhan, *Repararea prejudiciului prin echivalent bănesc*. Chișinău: Ed. Lumina Lex, 1999.
57. Treitel G.H. *Remedies for breach of contract, a comparative account*, Oxford, New York: Oxford University Press, 1988;
58. Victor Volcinschi, Eugenia Cojocaru, *Dreptul Economic*.- Chișinău 2006.
59. VonMehren A.T., Gordley J.R. *The Civil Law System: An Introduction to the Comparative Study of Law*. Little, Boston and Toronto:Brown and Company, 1977.

Surse internet

60. <https://www.turcanlaw.md/news/covid-19-platim-chiria>
61. https://www.youtube.com/watch?v=l6B0yxce6eY&ab_channel=OctavianCazac
62. https://www.youtube.com/watch?v=AUNHMsC6QVM&t=1424s&ab_channel=OctavianCazac
63. https://www.youtube.com/watch?v=pNc9Z3sCypk&t=307s&ab_channel=OctavianCazac
64. https://www.youtube.com/watch?v=gTd8uiAQd0g&t=3171s&ab_channel=InstitutulNa%C8%9BionalalMagistraturii

65. [https://www.lagbd.org/index.php/Force_majeure_et_ses_implications_sur_la_responsabilite%C3%A9_et_1%27assurance_\(fr\)](https://www.lagbd.org/index.php/Force_majeure_et_ses_implications_sur_la_responsabilite%C3%A9_et_1%27assurance_(fr))
66. https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=112573&lang=ro
67. <https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=b2e4626a-3668-454f-b9e7-950be3ba93e7>
68. <https://www.ginestie.com/covid-19-questions-autour-de-la-notion-de-force-majeure-et-de-non-paiement-pour-inexecution/>
69. În: <https://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=JORFTEXT000032004939&categorieLien=id>;
70. https://monitorul.fisc.md/editorial/camera_de_comert_si_industrie_anunta_operatorii_economice_ca_informatiile_privind_emiterea_certificatelor_de_fora_majora_pot_fi_consultate_pe_site-ul_cci.html
71. <https://chamber.md/a-fost-aprobata-procedura-eliberarii-avizelor-de-atestare-a-impedimentului-justificator-de-neexecutare-a-obligatiei/>
72. <https://chamber.md/wp-content/uploads/2020/10/Ghidul-privind-eliberarea-avizului-de-atestare-a-impedimentului-justificator-%C3%AEEn-rela%C8%9Biile-dintre-agen%C8%9Bii-economice-din-domeniul-agrar-ca-urmare-a-fenomenelor-naturale..pdf>
73. https://gov.md/sites/default/files/document/attachments/intr02_11_0.pdf
74. <https://www.uncitral.org/pdf/english/texts/sales/cisg/V1056997-CISG-ebook.pdf>
(accesat: 11.2020);
75. <https://www.unidroit.org/instruments/commercial-contracts/unidroitprinciples2016>
(accesat: 11.2020);
76. https://www.law.kuleuven.be/personal/mstorme/2009_02_DCFR_OutlineEdition.pdf
(accesat: 11.2020);
77. https://www.google.com/search?bih=600&biw=1366&hl=ru&sxsrf=ALeKk02akgpMxLtWKOeHS6PlxyCgfoxMzQ%3A1606494029666&ei=TSfBX96eKI6cUtjcuOAB&q=Principiile+UNIDROIT&oq=Principiile+UNIDROIT&gs_lcp=CgZwc3ktYWIQAzIECCMQJzICCAAyBQgAEMsBMgUIABDLATIFCAAQywyBggAEBYQHjoJCCMQ6gIQJxA TOgcIIxDqAhAnOggIABCxAxCDAToFCAAQsQM6BAgAEEM6BwgAELEDEA06A gguOggILhCxAXCDAVDM7RIY5ZEaYJ2bGmgBcAB4AIABsQGIA YETkgEEMC4yM JgBAKABAaoBB2d3cy13aXqwAQRAAQE&sclient=psy-ab&ved=0ahUKEwie-eLPkKPtAhUOjhQKHVguDhwQ4dUDCA0&uact=5 (văzut la 22.10.2020)
78. <https://juridicemoldova.md/tag/principiile-unidroit> (13.09.2020)
79. <https://www.uncitral.org/pdf/english/texts/sales/cisg/V1056997-CISG-ebook.pdf>(accesat: 24.11.2020);

80. <https://www.unidroit.org/instruments/commercial-contracts/unidroit-principles-2016>(accesat: 24.11.2020);
81. https://www.law.kuleuven.be/personal/mstorme/2009_02_DCFR_OutlineEdition.pdf(accesat: 24. 11.2020);
82. <https://www.juridice.ro/681334/covid-19-implicatiile-practice-in-cadrul-juridic-romanesc.html> (văzut la 01.12.2020)